

18. Сухорольський П. М. Проблеми забезпечення та розвитку прав людини в умовах інформаційного суспільства / П. М. Сухорольський // Український часопис міжнародного права. – 2013. – № 1. – С. 18–23.

19. Улыбина Т. Понятие и классификация субъективных прав и свобод и способы их ограничения / Т. Улыбина // Право и жизнь. – 2006. – № 99 (9). – С. 36–40.

20. Нерсесянц В. С. Философия права : Учебник для вузов / В. С. Нерсесянц. – М. : Норма, 2005. – С. 656.

21. Хайдеггер М. Время и бытие : Статьи и выступления / М. Хайдеггер; Пер. с нем. – М. : Республика, 1993. – 447 с. – (Мыслители XX в.).

Бородько В.Ю.,

студент гр. БП-15

факультету підприємництва та права

Київського національного університету

технологій та дизайну.

КОДИФІКАЦІЯ ПРАВА

Зовнішнє вираження правові норми знаходять у відповідній системі законодавства, яке постійно потребує оновлення і розвитку. Це, в свою чергу, обумовлює об'єктивну необхідність його систематизації, в процесі якої, особливо якщо вона здійснюється у формі кодифікації, можливе удосконалення існуючих норм і розробка нових, більш прогресивних.

Кодифікація права є досить актуальною в наш час, а тим паче для України, яка належить до романо-германського типу правової сім'ї, для якої характерна систематизація нормативно-правових актів. Кодекси (поряд з іншими правовими актами і насамперед зі звичайними діючими законами) регулюють практично всі важливі сфери суспільного життя. Вони є основними джерелами права в романо-германській сім'ї.

Термін "кодифікація" введено І. Бенгтамом, видатним ученим-юристом ХІХ ст. Походить з лат. *codex* – книга; *faciō* – роблю. Кодифікація – важливий і найскладніший вид систематизації, суть якої полягає у вдосконалюванні законодавства шляхом перероблення та узгодження юридичних норм, які містяться в різних нормативно-юридичних

актах, що пов'язані спільним предметом правового регулювання, і поєднання їх у новому єдиному за структурою та змістом нормативно-юридичному акті[1].

Тобто кодифікація є формою правотворчості, систематизації законодавства, яка спрямовується на встановлення нових норм, що відображають актуальні проблеми в суспільстві і долають прогалини правового регулювання. Результатом такої праці є створення нового законодавчого акту (кодекс, положення, статус тощо).

Кодифікацію вважають найвищою формою правотворчості, так як вона досліджує чинне законодавство та на основі прогалин, доповню та впорядковує акти, створює нові, які замінюють раніше чинні нормативні акти з даного питання.

Історично першою є кодифікація Римського права, яка склала єдину систему права. І при чому такий процес розпочався з 295 р. н. е. Ця праця була тривалою і клопітливою, що підтверджується написанням багатьох кодексів. (Кодекс Грегоріана; Кодекс Гермогеніана; Кодекс Феодосія). Кульмінацією цих робіт стала робота, яка має назву *Звід цивільного права*. Рецепція римського права значною мірою вплинуло на формування та майбутній розвиток європейського права, а також завдяки загальноєвропейського посередництва у галузі розвитку права в інших районах світу, зіграв величезну роль у світовій історії. Таке запозичення навіть створило правову сім'ю: романо-германська.

Характерною ознакою кодифікаційного процесу є те, що воно виключно створюється державними органами, в межах їх компетенції та вона завжди є офіційною систематизацією. Також до ознак кодифікації відносять:

- результат кодифікації є видання нового (кодифікованого) нормативно-правового акта;
- у процесі кодифікації з'являються нові елементи системи права – норми та інститути права;
- з набранням чинності кодифікованим актом попередні акти, що регулюють аналогічні суспільні відносини, втрачають чинність повністю або в частині, що суперечить цьому акту[2].

Існують різні методи кодифікації. За рівнем перероблення та оновлення правових норм історично виділяють:

Кодифікація-компіляція – це метод кодифікації законодавства, що передбачає зібрання чинних норм права та їх систематизація без суттєвих змін. Прикладами можуть слугувати: Руська правда, Соборне уложення 1649 р., Господарський кодекс України.

Кодифікація-реформа передбачає зібрання норм права та їх приведення в певну кодифіковану форму із суттєвими змінами, зокрема створенням принципово нових норм та інститутів. Такий метод є тривалим, складним, вимагає більш високу юридичну майстерність. Такими кодифікаціями є Французький цивільний кодекс 1804 р., відомий як Кодекс Наполеона, Німецьке цивільне уложення 1896 р. Серед прикладів сучасних вітчизняних кодифікацій-реформ – Цивільний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, Кримінальний процесуальний кодекс України. Кодифікаційні акти можуть виражатися у різних формах: основи законодавства та кодекси, статuti, положення та правила. Перша характеризується тим, що містять найбільш загальні норми права і визначають цілі та принципи правового регулювання певної групи суспільних відносин.

У національній правовій системі України специфічною метою Основ законодавства є закріплення найбільш загальних, принципівих положень, що в подальшому мають стати стрижневими для нових законів. На цей час в Україні діють основи законодавства про охорону здоров'я, про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ці нормативно-правові акти затверджені законами України, містять норми прямої дії і є фундаментом для створення відповідних законів та підзаконних актів [2].

Кодекс є найбільш уживаною формою кодифікації. Це великий зведений акт, що детально і конкретно регулює певну сферу відносин і підлягає безпосередньому застосуванню. Він забезпечує на науковій основі повне, узагальнене і системне регулювання відповідної галузі або підгалузі права. На даний час в Україні є чинними 22 кодекси, що відповідають своїй галузі.

Статuti – це нормативно-правові акти, які регулюють правове становище певних підприємств, органів, установ (Статут підприємства) або ту чи іншу сферу державної діяльності (Статут залізничних доріг).

Положення регламентують правовий стан, завдання і компетенцію певного органу, установи чи групи однорідних органів, установ, організацій. Правила містять процедурні норми, що визначають порядок організації якого-небудь роду діяльності (Правила дорожнього руху).

Висновок.

Існують різні види кодифікацій: загальна, галузева та спеціальна. Ці види визначаються різним здійсненням на рівні законодавства. Так загальні регламентують всі сфери життя: Конституція. Галузева кодифікація систематизує нормативно-правові

акти у межах певної галузі законодавства (Цивільний, Сімейний, Кримінальний кодекси тощо). Спеціальна – здійснюється у межах певної підгалузі законодавства (Податковий, Бюджетний, Лісовий, Митний кодекси тощо).

Список використаних джерел:

1. Машков А. Д. Теорія держави і права : підручник. К.: ВД "Дакор", 2015. – 492 с.
2. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О.В.Петришина. – Х.: Право, 2014. – 368 с.
3. Теорія держави і права : навч. посіб. / [С. К. Бостан, С. Д. Гусарєв, Н. М. Пархоменко та ін.]. - К. : ВЦ "Академія", 2013. - 348 с. - (Серія "Альма-матер").
4. Основи римського приватного права: навч. посіб. – [вид. 2-ге, допов.] / В. С. Макарчук. – К.: Атіка; Х.: Право, 2015. – 256 с.

Войтенко Ю.О.,

студентка групи БП-1-15

факультету підприємництва та права

Київського національного університету

технологій та дизайну

Науковий керівник: доцент Ятченко Є.О.

ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

В умовах становлення ринкової економіки дедалі ширшого застосування як у господарському обороті в межах України, так і у сфері зовнішньоекономічної діяльності набувають цінні папери. Маючи певну вартість, вони можуть бути використані для здійснення розрахунків, а також як застава для забезпечення платежів і кредитів.

Згідно зі ст. 194 ЦК цінний папір визначено як документ встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право і визначає взаємовідносини між особою, яка його випустила (видала), і власником та передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його випуску, а також можливість передачі прав, що випливають з цього документа іншим особам. Відомо декілька класифікацій